

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2019. gada 4.septembris

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

335. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Tapiņa, V.Brūzis, A.Kušķis, A.Lapiņš

U.Bratuškins, G.Princis

Projektu pārstāvji:

D.Konončuka L.Bērziņa – Alberta laukuma labiekārtojums;

A.Millersone, A.Bula, Ģ.Rēvalds – Veselības centrs 4, K.Barona ielā 119, Rīgā;

O.Vāvere, I.Aizupietis – Pētersalas iela 3, Rīgā.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 335. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību bez izmaiņām.

2.

Padomes 336. sēde

Padomes 336. sēdi sasaukt 25. septembrī plkst. 14:00 un 2. oktobrī 14:00.

3.

Veselības centra 4 jaunbūve Krišjāņa Barona ielā 119, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP.

K.Kukaine informē par iesniegumu.

Projekta autori informē par risinājumu.

U.Bratuškins uzdod jautājumu, vai jaunbūvei ir nepieciešama funkcionāla saistība ar esošo ēku? Vai divas neredzamās fasādes ir risinātas līdzīgi?

Projektētāja informē, ka šāds uzdevums savienot ēkas netika izvirzīts, tomēr ja šāda vajadzība nākotnē būs, to ir iespējams realizēt, taču šobrīd nav plānots.

Pasūtītājs informē, ka esošajā ēkā tiek īstenota valsts apmaksātā medicīna, bet jaunajā korpusā tiks nodrošināta maksas medicīna. Apvienošana nav nepieciešama un plānota.

Papildus informē, ka zem visas ēkas pagraba stāvā tiks izvietotas stāvvietas, nodrošinot atbilstību normatīvo aktu prasībām.

G.Princis uzdod jautājumu par zemes līmeņa veidošanu un iebrauktuves organizēšanu.

Projektētāji informē, ka tehniskie noteikumi no satiksmes departamenta nosaka, ka iespējams veidot tikai vienu nobrauktuvi, ko izdevās organizēt ērti izkārtotu divos virzienos. Pazemes stāvvietas izmantos personāls, apmeklētājiem paredzētas virszemes stāvvietas.

G.Princis uzdod jautājumu, kā jaunbūve ietekmēs blakus esošās dzīvojamās ēkas insolāciju.

Projektētāja informē, ka insolācijas prasības tiek ievērotas.

G.Princis uzdod jautājumu par ēkas apjoma kompozīcijas veidošanas principu un pamatojumu.

Projektētāja informē, ka apjoms tika veidots, balstoties uz projektēšanas programmu. Kvadrāta forma šķiet ļoti piemērota ēkas plānotajai medicīnas pakalpojumu funkcijai, un veidotais izvietojums ļauj nodalīt ambulatoros pakalpojumus un stacionāro

pakalpojumu daļas. Medicīnas jomā ir svarīgi šīs plūsmas nodalīt. Sniedz pamatojumu apjomu kārtojumam, lai harmoniski iekļautos pilsētvidē.

V.Brūzis uzdod jautājumu par ēkas, kuru plānots nojaukt, saglabāšanu.

Projektētāja informē, ka jautājums ir apsvērts, tomēr tika nolemts, ka ēkas vai ēkas daļas saglabāšana būtu nevajadzīga pieminekļa celšana laikmetam, kurš ir beidzies.

A.Kušķis aicina komentēt būvlaides ievērošanu.

Projektētāja informē, ka tiek ieturēta līnija, kas sakrīt ar sarkano līniju. Būvvaldes piezīmes tiks pārskatītas, galvenokārt saistībā ar būvmasas apjomu. Erķera daļa nedaudz pārsniedz līniju, tomēr uzskatām, ka tas ir nepieciešams apjoma kārtojumam.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par sestā stāva izbūvi, vai to ir iespējams izlīdzināt līdz ar blakus esošajām ēkām un harmonizēt ainavā.

Projektētāja informē, ka ir centieni pazemināt šo stāvu, tomēr visu stāva apjomu nav iespējams noņemt, jo tādā gadījumā ir krasi jāpārskata plānojums un projektēšanas uzdevums. Projektēšanas programma jau ir optimizēta, jo jau bija jāatsakās no vairākām telpām.

V.Brūzis informē par Būvvaldes padomes lēmumu – risinājumā ir apdares paņēmieni haoss, piemēram, izmantotas daudz flīzes, līdz ar to būvobjekts ir koriģējams. Pārskatāms dzegas augstums pret pagalmu, ievērojot maksimālos rādītājus, jāsamazina apdares paņēmieni skaits, jāizvērtē sadalītās būves masas savstarpējās proporciju attiecības, vienkāršojama fasāžu kompozīcija un struktūra. Būvvalde uzskata, ka ir iespējams piemērot Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumu punktu par atklāta arhitektūras ideju konkursa organizēšanu.

J.Dambis: Objekts ir ar sarežģītu un atbildīgu funkciju, līdz ar to projektētājiem ir sarežģīts uzdevums, jo tieši funkcionālās sakarības ir ļoti nozīmīgas. Konkrētajā vietā no kultūras mantojuma vērtības viedokļa daudz kas jau ir zudis - šobrīd dominē padomju laika apbūve un valda liela pilsētbūvnieciska nekārtība. Šādā vidē veidot kaut ko labi iederīgu ir grūti, jo vispirms ir jāpieņem lēmums, ar ko no esošā rēķināties un sasaistīt kopā ar jauno apbūvi, vai nerēķināties un radīt tradicionālu apbūves risinājumu šajā vietā. Konkrētais piedāvājums ir mēģinājums reaģēt uz pārmaiņām, kas ir notikušas. Uzskatu, ka apjoma izvietojums ir veiksmīgs pilsētvides ainavā. Fasāžu jautājums vēl ir detalizējams. Jautājumā par augstumu - tas izceļas, tomēr situācija ir pieņemama. Jāievēro normatīvie akti un 24 metru augstuma ierobežojums. No kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa nesaskatu problēmas šajā risinājumā.

G.Princis: aplūkoju jautājumu no K.Barona ielas izmantošanas viedokļa. Piedāvājums ar daudz detaļām, apjomiem un risinājumiem – ielas telpā sagaidītu interesantu arhitektūru. Šobrīd ārtelpā dominē milzīgs panduss ar parapetu un kāpnes, pagalmiņš, kurš lielāko dienas daļu būs noēnots, tādēļ šis nav īsti sagaidāmais rezultāts. Apjoma kompozīcijai jābūt draudzīgākai pret apkārtējo ēku iedzīvotājiem. No pasūtītāja viedokļa, rodas šaubas par risinājuma iespējamo īstenošanu kvalitatīvi un budžeta ietvaros, ņemot vērā plānoto satiksmes mezglu un ēkas sadrumstalotību. Risinājums neatgādina jaunu, kvalitatīvu mūsdienīgu veselības iestādi.

A.Kušķis: Piekrītu, ka nepieciešams rūpīgi izvērtēt insolāciju pret blakus esošajām ēkām. Tomēr kopumā objekts veiksmīgi atrisina K.Barona ielas fronti. Jāprecizē sīkas nianšes, tomēr kopumā būve veido veiksmīgu apjoma kārtojumu, kas nav monotons, bet ir interesants un dažāds. Ņemot vērā ēkas funkciju, Būvvaldei ir tiesības piemērot izņēmuma punktu saistībā par augstumu, ja ēka ir sabiedriska ēka, turklāt ārstniecības iestāde. Aicinātu būvvaldi izvērtēt risinājumu, īpaši augstuma normas elastīgāk. Atbalstāms risinājums.

A.Lapiņš: Kopumā atbalstāms apjoma dalījums, plaknes, pamatots un loģisks risinājums. Veiksmīgi veidota pāreja starp apjomu kārtojumiem. Atbalstāms risinājums. Vienīgais, ko varētu koriģēt, ir pārāk daudzi izvīzījumi, kā arī nav saprotams, kādēļ pašā augšā ir divslīpju jumts.

J.Asaris: No kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa, risinājums ir pārliecinošs. Tuvākie valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi atrodas tālu no objekta, līdz ar to neiedziļinoties detaļās, kopumā risinājums ir atbalstāms iesāktajā virzienā un esošajā autoru kolektīvā.

U.Bratuškins: Aicinu pārskatīt apjomu kompozīciju un kārtojumu – iespējams, kompozīcija jāveido pašas ēkas ietvaros, necenšoties veidot pāreju uz blakus esošo ēku, jo šobrīd rodas iespaids, ka jaunā ēka kādu iemeslu dēļ nav pabeigta. Piemēram, būvmasa izkārtotos vienmērīgāk, ja sestā stāv apjomu pārceļ uz zemāko apjomu, visu ēku veidojot kā piecu stāvu apjomu. Šāds risinājums arī mazāk kontrastētu ar dzīvojamo ēku, kā to šobrīd apliecina notinumu attēli. Arī izsauļojuma ziņā šāda apjomu izmaiņa nāktu par labu.

Svarīgi plānotās energoefektivitātes risinājumus izsvērt un pārdomāt, lai tie kalpotu mērķim, nevis radītu papildus sarežģījumus.

I.Tapiņa: uzskatu, ka kopējais būvprojoma kārtojums ir veiksmīgs. Piekrītu viedoklim par pielietoto materiālu pārspīlējumu. Kā arī nav pieņemama apbūves normu neievērošana, bet kopumā atbalstāms risinājums.

I.Purmale: Ja vēlētos korekti sakārtot būvprojomus, iespējams, nepieciešams veidot lielāku apjomu mazākā vietā un veidot pāreju no viena apjoma uz otru. Taču otrs risinājums būtu veidot atsevišķu kompozīciju jaunbūvei, neatkarīgi no blakus apjoma.

A.Kronbergs: uzskatu, ka risinājumā ir jāņem vērā izteiktās piezīmes. Ir virkne lietu, kam grūti atrast pamatojumu, piemēram, automašīnu novietošana, braucot apkārt ēkai. Uzskatu, ka sestais stāvs ir pārāk augstu šim apjomam. Būvlaižu loģikai ir jābūt pamatotai. Vai ar plānošanas un kompozīcijas principiem var izvairīties no pārsaules – kārtot būvprojomus tā, lai pēc tam tie nebūtu jāpapildina ar dārgām sistēmām (piemēra, situācijā, kad DA fasāde tiek atvērta, bet vienlaikus aprīkota ar žalūzijām, lai izvairītos no pārlieku lielas saules gaismas). Tādēļ rodas jautājums, vai kompozīcija ir atbilstoša dabiskajiem apstākļiem un ēkas novietojumam. Pēc šiem risinājumiem ēka ir vai nu mūsdienīga, vai sarežģīta. Mūsdienīga ēka nav sarežģīta, bet gan racionāla, vienkārša un ekonomiski ekspluatējama.

A.Kušķis aicina autostāvvietu labiekārtojumā iekļaut koku apstādījumus, kas labvēlīgāk ietekmētu arī robežu ar kaimiņu ēkām.

Projektētāja informē par nobrauktuvi: izvietojums veidots, pieskaņojoties radioloģijas korpusam, kas nosaka nobrauktuves atrašanās vietu. To iespējams organizēt arī no ielas puses, kas ir risināms jautājums.

Padome balso par lēmumu: Kopumā atbalstīt projekta tālāko virzību, ņemot vērā Padomē izteiktās iebildes, un pēc korekciju veikšanas izskatīt atkārtoti Padomē.

Par: 6 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Tapiņa, A.Kušķis;

Pret: 0;

Atturas: 2 - V.Brūzis, A.Lapiņš.

Padomes lēmums: Kopumā atbalstīt projekta tālāko virzību, ņemot vērā Padomē izteiktās iebildes, un pēc korekciju veikšanas izskatīt atkārtoti Padomē.

3.

Alberta laukuma labiekārtojums, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP.

K.Kukaine, J.Asaris informē par iesniegumu.

Projektētāji informē par risinājumu.

U.Bratuškins uzdod jautājumu par laukuma būtību – laukuma telpa parasti robežojas ar apkārtējām ēkām. Šajā situācijā situācija ir sarežģīta, jo starp laukuma kadastrālajām robežām un apbūvi ir ielas telpa. No labiekārtojuma viedokļa nav tik svarīgi ielas un apstādījumu telpas nodalīt, tomēr tās tiek nodalītas. Kādēļ šāds risinājums?

Projektētāja skaidro, ka risinājums veidots, ņemot vērā reljefa izmaiņas.

A.Kušķis vērš uzmanību plānotā kompozītmateriāla izmantošanai, kas rada bažas par dabīga koka aizvietošanu ar mākslīgu materiālu.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par iespēju izmantot dabīgo koku vai termo koku.

Vērš uzmanību, ka jāuzmanās no pārāk lielas dažādības un raibuma augu izvēlē.

Padome diskutē par dziļumu, kādā pieļaujams veikt rakumus. J.Asaris informē, ka ir veikta 375 kvadrātmetru izpēte šajā teritorijā, iespējams, būtu papildus izrakumi.

U.Bratuškins uzdod jautājumu par apkārtējo ēku izmantošanu.

Projektētāja informē, ka apkārtējās ēkās ir izvietoti biroji, kafejnīca, iespējams muzejs. Ēkām ir vairāki īpašnieki.

J.Dambis: vērojams, ka ideja ir tapusi ar lielu rūpību un mīlestību pret vidi. Tomēr visa rezultātā formu, līniju, materiālu, detaļu un augu bagātība ir pārsātināta un tagad jāatrod risinājums, kā to nomierināt. Esmu pret sintētisko ieseguma materiālu

izmantošanu, kas ir pret ekoloģijas filosofijas principiem.

A.Lapiņš: uzskatu, ka ir pazaudēta sākotnējā laukuma attīstības ideja. Rodas SPA vannas iespaids, nevis kuģis vai viļņi, kā iecerēts. Svarīgi saglabāt konkursa ideju kā brīvāku un simetriskāku laukuma attīstībā.

U.Bratuškins: galvenās pārdomas ir par laukuma telpu. Par spīti reljefam, kas rada sarežģījumus, tomēr tā nav risināta kā laukuma telpa, bet gan kā ar apkārtējām ielām ierobežots pilsētas kvartāls. Neveidojas publiskās ārtelpas dialogs ar apkārtējo apbūvi. Teritorija nav pārāk liela pēc platības. Konceptijas galvenā problēma ir tā, ka viss ir reglamentēts. Funkcionālais piedāvājums ir plašs, tomēr nav pārāk elastīgs, lai mainītu laukuma izmantošanas iespējas. Uzskatu, ka izteiksmes līdzekļu daudzums varētu tikt samazināts, pieļaujot lielāku brīvību arī ekspluatācijas laikā, mainot labiekārtojuma izvietojumu.

G.Princis: Plānotais izmantotais neistā koka izmantošanas apjoms ir pārāk liels. Šo klāju varētu izmantot mērķtiecīgāk. Viļņveidīgais efekts šķiet pašmērķīgs, jo īpaši tik lielā masā ar neīsto kokmateriālu, kā arī daudzveidīgo izmantošanas veidu. Atteikšanās no Līvu ciema idejas ir neizprotama.

A.Kušķis: Mākslīga materiāla izmantošana dabiskā koka vietā nav atbalstāma. Sarkanā līnija veidojama virtuāla, nevis dabā iezīmēta, kā arī apaļie elementi ir pārāk pārblīvīti.

J.Asaris: Uzskatu, ka laukumā iekļauti pārāk daudz elementi. Svarīgi akcentēt, kādējā vietā ir nozīmīga Rīgas vēsturē, kā arī nejaukt kopā dažādus kultūrslāņus. Šajā vietā nesanāk veidot arheoloģisko ekspozīciju, jo teritorija ir pētītā un tādā gadījumā būtu jāveido kaut kas mākslīgi. Jāietver informācija par Alberta laukuma nozīmi papildus rekreācijas iekārtojumam. Esmu pret piedāvātā mākslīgā ieseguma materiāla izmantošanu.

Projektētāji informē, ka alternatīva materiālam būtu masīvkoka brusu izmantošana, ar iededzinātu rakstu, kas radītu pretslīdes rievās.

V.Brūzis: Konkursa rezultātos ir 4 elementi: Rīgas melnā balzama simbols, laiva ūdenī, ceļš, nogāze. Pilsētā ir laukumi, kur visapkārt ir ielas, kas nerada problēmas. Šajā risinājumā nav redzams, kur koka materiāls beigsies un turpināsies bruģis. Svarīgi apzināties laukuma uztveri. Piemēram, Pēterbaznīcas torņa augstumā labi uztverams Līvu laukuma viļņu efekts. Būvvaldes padomē arī bija viedoklis par elementu pārbagātību un nepieciešamību izšķirties par galvenajiem elementiem laukuma veidošanā, noturēt viļņu kompozīciju, kā arī saglabāt pieminekļa A.Kuncem tīrību. Labiekārtojuma gūzmā pazūd piemineklis.

Materiālam jābūt dabīgam, plastikāta izstrādājumi nav iederīgi šajā vidē.

I.Tapiņa: Risinājumā elementu pārblīvējuma rezultātā pazūd pats laukums. Pat piemineklis A. Kuncem vairs nav uztverams.

A.Kronbergs: Laukums ir ieguvis attīstības virzību, kas ir pozitīva iezīme. Iespējams, ielas var veidot kā kopējas lietošanas daļām (*shared spaces*), kur nav tikai tradicionālas ielas, bet gan iekļaujošas. Ornamenti, līnijas var pārvietoties pāri ielām un nojaukt robežas. Uzskatu, ka nedrīkst izmantot plastikāta materiālus. Dabīgo materiālu nolietojums arī liecina par dzīves ilgumu un laika plūdumu.

Padome balso par lēmumu: Padome atbalsta kopējo Alberta laukuma attīstības virzību, ievērtējot izteiktās piezīmes. Padome atbalsta tikai dabīga materiāla izmantošanu laukuma ieseguma materiālam.

Par: - 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Tapiņa, V.Brūzis, A.Lapiņš, A.Kušķis;

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome atbalsta kopējo Alberta laukuma attīstības virzību, ievērtējot izteiktās piezīmes. Padome atbalsta tikai dabīga materiāla izmantošanu laukuma ieseguma materiālam.

3.

**Būvniecības iecere Pētersalas ielā 3, Rīgā;
Iesniedzējs: SIA Merks.**

Projektētājs informē par iesniegumu.

G.Princis, U.Bratuškins uzdod jautājumu par logu izvietojumu kāpņu telpas izgaismošanai jaunbūvei, kur kāpņu laidums ir pretī logam.

Projektētājs informē, ka bija vēlme veidot visu fasādi kā kopēju plakni.

Pretugunsmūra noformējums veidots atbilstoši Būvvaldes padomes vēlmei veidot noformējumu.

J.Dambis: uzskatu, ka iesniegtajā risinājumā trūkst Rīgas vēsturiskajam centram raksturīgā fasāžu kultūra, elegances un dizaina smalkums gan proporcijās, gan kopējā tēlā. Mehāniskais logu izvietojums nav veiksmīgs, kā arī ieejas izveide pagalmā, nerisinot to ielas telpā un ir neiederīgi risinājumi pilsētvidē.

V.Brūzis informē par vietas vēsturisko attīstību. Esošajam risinājumam nepiekrītu, tomēr būvvaldes viedoklis ir atbalstošs. Veidojot šo ēku, tiek noslēgta apbūve, neradot spraugu, caur kuru it kā var uztvert arhitektūras pieminekli. Tika lūgti fasāžu risinājumu varianti, jo esošais nešķiet pieņemams.

A.Lapiņš: uzskatu, ka ielas frontē apjoms labi ierakstās pilsētvidē, bet fasādes tēls nav izteiksmīgs un būtu vēl izstrādājams detalizētāk.

G.Princis: apjoma ziņā risinājums ir pieņemams. Tomēr mūsdienās būvētai ēkai tik mākslīgu fasādi un neīstus logus veidot nav attaisnojami. Fasāžu lakonisms nav pieņemams. Ugunssmūra noformējums ir piemērots, ja tiktu atrisināta cauriešana ēkas otrajā pusē.

U.Bratuškins: Atbalstāma skaidrība, ko veido apjoma uzbūve un kompozīcija. Autoriem nevajadzētu sarežģīt jaunbūvi. Kāpņutelpas logu artikulācija un iespaids no ielas telpas ir samākslots. Piemēram, salīdzinot ar blakus esošo ēku, kur fasādes risinājums ir ļoti skaidrs ar skaidri akcentētām ieejas durvīm. No apjoma artikulācijas viedokļa ieeja būtu jāveido no ielas telpas, arī vainagojums varētu būt detalizētāks, tādēļ aicinu pārdomāt vēl. Tādā gadījumā risinājums būtu pieņemams.

A.Kronbergs: lakoniska arhitektūra ir pieņemama, tomēr jāatrisina daži elementi, piemēram, ar plānojumu. Ieeja pirmajā stāvā tradicionāli tiek veidota no ielas frontes, ko būtu ieteicams ievērot.

Padome balso par lēmumu: kopējais ēkas Pētersalas ielā 3, Rīgā, būvmasas un kompozīcijas risinājums ir atbalstāms, Padome aicina turpināt darbu pie detaļu risinājuma un atbilstības pilsētvides mērogiem, ievērtēt izteiktās piezīmes un izskatīt risinājumu institūcijās.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, I.Purmale, I.Tapiņa, V.Brūzis, A.Kušķis, A.Lapiņš;

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: kopējais ēkas Pētersalas ielā 3, Rīgā, būvmasas un kompozīcijas risinājums ir atbalstāms, Padome aicina turpināt darbu pie detaļu risinājuma un atbilstības pilsētvides mērogiem, ievērtēt izteiktās piezīmes un izskatīt risinājumu institūcijās.

Sēdi slēdz plkst. 17:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

V.Brūzis

J.Dambis

A.Kušķis

I.Tapiņa

I.Purmale

A.Lapiņš

Sēdi protokolēja

A.Rupenheite